

Sygn. akt XVII AmE 69/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) S.A. z siedzibą w L. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

z udziałem zainteresowanego: (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

o odmowę zawarcia umowy

na skutek odwołania (...) S.A. z siedzibą w L.

od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 30 marca 2012 r. nr (...)

1. Oddala odwołanie w całości;
2. Zasądza od (...) S.A. z siedzibą w L. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji (...) kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. Zasądza od (...) S.A. z siedzibą w L. na rzecz G. - W. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

XVII AmE 69/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 marca 2012 roku, nr (...), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30 czerwca 2011 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., Al. (...) lok. (...), w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia przez (...) S.A. Oddział Z. umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...) S.A. obiektów (...) o łącznej mocy przyłączeniowej 54 MW, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł zawarcie pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. Al. (...) lok. (...) (...) S.A. z siedzibą elektroenergetycznej obiektów (...) o łącznej mocy przyłączeniowej 54 MW, o treści stanowiącej załącznik do decyzji.

Przedmiotową decyzję zaskarżył w całości powód – (...) S.A. z siedzibą w Ł..

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie prawa materialnego:

1. Art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego poprzez:

- założenie, że istnieją warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia do sieci, w sytuacji, gdy analiza sprawy pozwala na ustalenie braku ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia, co wiąże się z rozległym zakresem zmian koniecznych do zaprowadzenia w sieci w związku z projektowanym przyłączeniem,

- naruszenie zasad równoprawnego traktowania poprzez ukształtowanie umowy o przyłączenie ze szkodę dla interesu ekonomicznego powoda i innych odbiorców, a wyłącznie w interesie Zainteresowanego,

- naruszenie prawa wspólnotowego poprzez dokonanie wykładni przepisów krajowego porządku prawnego w oparciu o art. 15 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia (...) lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającą dyrektywę 2003/54/WE i art. 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywę 2001/77/WE oraz 2003/30/WE w sytuacji gdy nie wynika to wprost z zasady prawidłowej wykładni. Pozwany za podstawę rozstrzygnięcia nieuprawnienie przyjął powoływane regulacje prawa wspólnotowego w sytuacji, gdy uprawnione byłoby to wyłącznie w sytuacji, gdyby kształtował sytuację prawną Powódki w sposób korzystniejszy niż wynikająca z zastosowania wyłącznie przepisów krajowego, stanowionego porządku prawnego. Powód ponadto zaznaczył, że treścią powołanej regulacji prawa wspólnotowego jest stworzenie przez krajowego ustawodawcę ram dla uprzywilejowania wytwórcy energii ze źródeł odnawialnych, podczas gdy do krajowego porządku prawnego ustawodawca nie wprowadził takowego uprzywilejowania, co wynika także ze swobody państw w doborze metod transpozycji regulacji wspólnotowych, o ile oczywiście taka pozytywna regulacja znajduje się w przepisach wspólnotowych, czego w niniejszym przypadku brak,

- błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wydanie warunków przyłączenia oraz przesłanie Zainteresowanej projektu umowy o przyłączenie w każdym przypadku oznacza, iż spełnione są warunki techniczne i ekonomiczne przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej przedsiębiorstwa energetycznego, podczas gdy spełnienie się powyższych warunków Prezes URE powinien był ustalić w oparciu o całokształt stanu faktycznego sprawy oraz przy uwzględnieniu odrębności wynikających z hipotezy art. 7 ust. 9 Prawa energetycznego,

2. art. 7 ust. 9 Prawa energetycznego poprzez jego niezastosowanie w sytuacji nieistnienia obowiązku przyłączenia oraz w braku ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci,

3. art. 7 ust. 8 pkt 3 Prawa energetycznego poprzez jego zastosowanie, w sytuacji, gdy z pkt – u powyżej wynika fakt wyłączenia stosowania tegoż przepisu,

4. art. 7 ust. 8 i Prawa energetycznego poprzez niewłaściwą interpretację polegającą na przyjęciu, że wydane warunki przyłączenia stanowią – wbrew literalnej treści – bezwarunkowe zobowiązanie do zawarcia umowy o przyłączenie oraz poprzez pominięcie treści regulacji przepisu § 8 (w szczególności ust. 6) rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4.05.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, także poprzez przyjęcie, iż wydane warunki przyłączenia wyłączają konieczność dokonania analizy z uwzględnieniem art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego i z pominięciem art. 7 ust. 9 Prawa energetyczne,

5. art. 11 d ust. 3 Prawa energetycznego w zw. z art. 9 c ust. 3 poprzez ukształtowanie treści umowy z pominięciem treści obowiązków tkwiących po stronie powoda jako operatora systemu OSD oraz obowiązków zapewnienia należytej pracy sieci, w tym także w sytuacji zagrożenia (w szczególności ze względu na moc farmy), przez co w efekcie dochodziłoby do ograniczenia swobody OSD, ale także OSP, w realizowaniu przypisanych obowiązków,

6. art. 1 ust. 2 Prawa energetycznego poprzez brak równoważności interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii, w sytuacji gdy skrajnie odmienne od propozycji powoda ukształtowanie wielkości opłaty za przyłączenie odbija się negatywnie dla odbiorców w taryfie na lata kolejne – poprzez zatwierdzenie wyższych wielkości stawek i opłat (wobec następczego ujęcia we wniosku taryfowym), zaś podmioty – wytwórcy, w tym Zainteresowana,

nie ponosi żadnych kosztów związanych z wprowadzeniem wyprodukowanej energii do systemu dystrybucyjnego, dla którego funkcję operatora pełni powód,

7. art. 4 f ust. 1 Prawa energetycznego w zw. z art. 46 Prawa energetycznego poprzez pominięcie okoliczności, że świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej, m.in. nie może powodować niekorzystnej zmiany cen lub stawek opłat za dostarczoną energię i zakresu ich dostarczania odbiorcom przyłączony do sieci, a także uniemożliwiać wywiązywanie się przez przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrona środowiska,

oraz przepisów prawa formalnego:

8. art. 7 i art. 77 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez brak pełnego wyjaśnienia stanu faktycznego, wszystkich okoliczności sprawy mających stanowić przedmiot rozstrzygnięcia, co wiąże się z brakiem rozważenia istnienia obowiązku przyłączenia oraz brakiem weryfikacji ekonomicznych i technicznych warunków przyłączenia,

9. art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez narzucenie brzmienia umowy, które powoduje naruszenie dyspozycji art. 46 Prawa energetycznego oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną,

10. art. 107 ust. 1 i 3 Kodeksu postępowania administracyjnego poprzez braki uzasadnienia rozstrzygnięcia tak faktycznego jak i prawnego, w szczególności w zakresie podstaw ustalenia opłaty za przyłączenie faktycznego jak i prawnego, przez co organ naruszył także zasadę wyjaśnienia, jednocześnie zaskarżona decyzja jest niejednoznaczna i wywołuje trudności interpretacyjne,

11. art. 8 Prawa energetycznego w zw. z art. 7 Prawa energetycznego poprzez wykroczenie przez organ administracyjny poza przypisane mu kompetencje ustawowe w zakresie orzekania, w sytuacji gdy kompetencja Prezesa URE oparta na art. 8 Prawa energetycznego dotyczy rozstrzygnięcia sporów powstałych na tle zawierania i wykonywania umów w przypadku, gdy obowiązek ich zawarcia wynika z ustawy, względnie z decyzji administracyjnej. Oznacza to że Prezes URE jest władny rozstrzygać w drodze konstytucyjnych decyzji administracyjnych wyłącznie w sprawach spornych, w których konkretnemu żądaniu wnioskodawcy odpowiada publicznoprawny obowiązek przedsiębiorstwa energetycznego, a zatem obowiązek wynikający z ustawowej nory prawnej o charakterze *ius cogenes*, a tym samym kompetencja ta nie obejmuje umów nieobjętych obowiązkiem publicznoprawnym przedsiębiorstwa energetycznego, tj. w sytuacji, gdy brak jest warunków ekonomicznych dla ich zawarcia. Prezes URE nie ma również uprawnień do modyfikacji poddanej jego rozstrzygnięciu umowy przyłączeniowej w zakresie, który nie jest sporny pomiędzy stronami, gdy jednocześnie nie zachodzi niezgodność tych postanowień z przepisami bezwzględnie obowiązującymi.

Jednocześnie, z ostrożności procesowej, powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie następujących przepisów:

12. art. 7 ust. 2 Prawa energetycznego poprzez brak ukształtowania zapisów umowy w kwestiach zawartych w powołanym przepisie, w tym w zakresie braku ustalenia opłaty za przyłączenie – poprzez ustalenie jedynie 1 składnika tejże opłaty, podczas, gdy drugi stanowiący iloczyn opisany jest jedynie w postaci mnożnej,

13. art. 7 ust. 8 pkt 3 Prawa energetycznego poprzez mylną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „przyłączenie” należy sprowadzić do terminu „przyłącza” zgodnie z definicją rozporządzenia systemowego oraz poprzez ustalenie treści § 4 stanowiącego o ustaleniu opłaty za przyłączenie, z uwzględnieniem zarzutu powyżej,

14. art. 7 ust. 8 pkt 3 w zw. z art. 23 ust. 1 Prawa energetycznego poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że ustalenie wysokości opłaty za przyłączenie na podstawie rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia oznacza, iż Zainteresowana powinna ponieść jedynie część kosztów inwestycji związanych z wybudowaniem przyłącza, a nie obejmuje kosztów inwestycji związanych z przebudową (dla potrzeb niniejszego odwołania utożsamianą z pojęciami modernizacji i rozbudowy) sieci elektroenergetycznej powoda niezbędnych do przyłączenia w sytuacji, gdy:

- ustawodawca nie utożsamia pojęć „przyłączyć” oraz „przyłączenie”, w związku z czym wniosek, iż koszty „przyłączenia” Zainteresowanej do sieci odpowiadają kosztom budowy „przyłącza” jest błędny, tym samym zwrot „rzeczywiste nakłady poniesione na realizację przyłączenia” należy interpretować zgodnie z jego literalną treścią, ze względu na priorytet wykładni językowej, w zgodzie z semantyką języka polskiego i rozumieć jako upoważnienie przedsiębiorstwa energetycznego do ustalenia opłaty przyłączeniowej w wysokości kosztów wszystkich inwestycji niezbędnych dla przyłączenia Zainteresowanej do sieci,

- rozszerzenie wykładni pojęcia „przyłączyć” – w kontekście nieprawidłowego antycypowania stanu sieci, jakby już została zbudowana/przebudowana oraz w kontekście sformułowań używanych przez ustawodawcę: „przyłączenie” – imiesłów czynny ze źródłosłowem w postaci „przyłączyć”, to wszystko wsparte rozumowaniem typu wnioskowego „z celu na środki”,

- dodatkowo uzasadniając ukształtowanie zapisów umowy w części dotyczącej opłaty za przyłączenie pozwany nie wskazał uzasadnienia dla „szczątkowego” ujęcia w kalkulacji opłaty za przyłączenie tylko jednego elementu infrastruktury, skoro jest to - jak i zresztą pozostałe – element infrastruktury umożliwiający przyłączenie rozumiane jako zespół czynności funkcjonalnie związanych z budową przyłącza, sumarycznie ujętych w wydanych warunkach przyłączenia, a bez których przyłączenie Zainteresowanej do sieci na założonych dla przyłączanych urządzeń parametrach (w tym wytwarzanej mocy) oraz współpraca z tą siecią nie byłyby możliwe,

15. art. 23 ust. 2 pkt 12 i 20 lit. c) Prawa energetycznego, art. 7 ust. 8 pkt 3 Prawa energetycznego oraz § 8 ust. 3, § 15 oraz regulacji Załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego oraz art. 3531 Kodeksu cywilnego poprzez ustalenie treści umowy w zakresie wykraczającym poza zakres kompetencji Pozwanego, w tym w szczególności w zakresie wprowadzenia zmian w wydanych warunkach przyłączenia bez dokonania w tej mierze konsultacji z operatorem przesyłowym, uchybienia ukształtowanemu zapisowi co do rozgraniczenia własności sieci i urządzeń, miejsca dostarczania i odbioru energii elektrycznej oraz poprzez uwzględnienie w opłacie jedynie części skalkulowanych nakładów na przyłączenie, które winny zostać nią objęte stosownie do postanowień Załącznika nr 1 ww. rozporządzenia dotyczącego wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wytwórców energii elektrycznej, a jednocześnie naruszenie zasady swobody umów poprzez ukształtowanie treści kontraktu w sposób sprzeczny z wolą podmiotów, których interesów umowa dotyczy, przy braku okoliczności, które mogłyby być poczytane za niezgodne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, w efekcie czego nastąpiła zmiana miejsca dostarczania i odbioru energii oraz zakładanego przez strony rozgraniczenia własności instalacji i urządzeń,

16. art. 4 ust. 1, art. 7 ust. 5 i 6, 8 oraz art. 9 c ust. 3 pkt 3,4 i 5 w zw. z art. 16 ust. 1 i ust. 4, art. 19 ust. 1 i 3 Prawa energetycznego poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wyłącznie na przedsiębiorstwie energetycznym ciąży obowiązek sfinansowania modernizacji i rozbudowy sieci elektroenergetycznej niezbędnej celem dokonania przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie w sytuacji gdy:

- z brzmienia powyższych regulacji nie wynika wniosek wyprowadzony przez Prezesa URE, a ponadto

- powód nie został zobligowany do wykonania wszystkich inwestycji objętych wydanymi warunkami przyłączenia, niezbędnych do przyłączenia podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, o których mowa w art. 16 Prawa energetycznego,

- powód ustalił konieczność poniesienia nakładów na przyłączenie, których treścią nie jest modernizacja i rozbudowa a przebudowa, co podyktowane jest celem poniesienia nakładów, a nie rozbudową sieci realizowaną jako jej stały rozwój, która to powinność jest realizowana niezależnie od działań związanych z przyłączaniem podmiotów, które już posiadają zawartą umowę, bądź realizują uprawnienie dla jej ukształtowania przez pozwanego,

- z brzmienia i treści normy art. 7 ust. 8 (pkt 3) wynika zupełność przedmiotowej normy, w szczególności, że podstawa prawna rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18.08.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i

kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną powołanego przez pozwanego jako umożliwiającego dokonanie wykładni powołanego przepisu przesądza, że nie może mieć ono i realizować funkcji wykładniczej dla aktu prawnego wyższej rangi. W przekonaniu powoda podobnie rzecz ma się również w stosunku do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, które ma walor i wydźwięk stricte faktyczny, z którego skutki prawne płyną dopiero wskutek odpowiednich zachowań podmiotów uprawnionych.

Powołując się na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie treści przedmiotowej umowy przyłączeniowej w brzmieniu ostatecznie wskazanym przez powoda za pismem z dnia 21.07.2011 r., w szczególności poprzez ustalenie opłaty za przyłączenie w wysokości 146.986.812 zł netto. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.

Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w L. jest przedsiębiorstwem energetycznym prowadzącym działalność gospodarczą polegającą m.in. na dystrybucji energii elektrycznej.

W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, na wniosek (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. (będący poprzednikiem prawnym (...) S.A. z siedzibą w L.) w dniu 21 lipca 2009 roku określił warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej (...). Warunki te zawierały wymogi techniczne dla inwestycji oraz zobowiązania stron po zrealizowaniu których mogło dojść do zawarcia umowy o przyłączenie farmy wiatrowej do sieci elektroenergetycznej.

Zgodnie z pkt 3.10 ww. warunków do budowy pola 110 kV dla przyłączenia farmy wiatrowej w stacji 110/30/15 kV L., a także budowy traktu światłowodowego i urządzeń teletransmisyjnych w istniejących obiektach sieciowych zobowiązało się (...) sp. z o.o. z siedzibą w L.. Zgodnie natomiast z pkt 3.13 warunków przyłączenie mogło nastąpić po podpisaniu umowy o przyłączenie, zrealizowaniu warunków przyłączenia i zawarciu odrębnych umów: o świadczenie usług dystrybucji z (...) sp. z o.o. oraz sprzedaży energii elektrycznej z wybraną spółką obrotu (warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej nr (...), k. 16 akt adm.).

W dniu 10 maja 2010 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. uiszczył na rzecz (...) sp. z o.o. w Z. wymaganą ustawo zaliczkę za przyłączenie do sieci w wysokości 1 620 000 zł (polecenie przelewu, k. 23 akt adm., fakt bezsporny).

Na podstawie opracowanego przez (...) sp. z o.o. w projekcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej instalacji (...), który został załączony do ww. warunków przyłączenia, (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zobowiązany był m.in. do: opracowania projektu budowlanego i wykonawczego oraz uzyskania pozwolenia na budowę urządzeń elektroenergetycznych od miejsca rozgraniczenia własności urządzeń, zgodnie z warunkami przyłączenia, wykonania połączenia światłowodowego od istniejącej stacji 110/30/15kV GPZ L. do projektowanej stacji 110/SN (...), wniesienie opłaty za przyłączenie, budowy urządzeń energetycznych od miejsca rozgraniczenia własności. Miejsce rozgraniczenia własności urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznej zostało ustalone na bramce stacji 110/30/15kV L. (projekt umowy nr (...), k. 17 – 22 akt adm.).

W odpowiedzi na wniosek (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. z dnia 2 marca 2011 roku, (...) S.A. w L. (będący następcą prawnym (...) sp. z o.o. w L.) w dniu 21 marca 2011 roku przesłał ww. przedsiębiorcy projekt umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej (...). Na podstawie przedmiotowego projektu oszacowana została opłata za przyłączenie, do zapłaty której zobowiązany był (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., w wysokości 1 620 000 zł (projekt umowy nr (...), k. 25 – 28 akt adm., fakt bezsporny).

W odpowiedzi na uwagi (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. dotyczące projektu umowy przesłanej 21 marca 2011 roku, (...) S.A. Oddział Z. przesłał ww. przedsiębiorcy nowy projekt umowy w dniu 6 czerwca 2011 roku. Projekt ten w zakresie opłaty za przyłączenie oprócz postanowień dotyczących opłaty za budowę przyłącza zawierał również zobowiązanie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do poniesienia nakładów związanych z rozbudową sieci dystrybucyjnej (...) S.A. z siedzibą w L. zgodnie z załącznikiem nr 3 przedmiotowego projektu (projekt umowy nr (...), k. 35 – 41 akt adm., fakt bezsporny).

W odpowiedzi na zastrzeżenia (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. pismem datowanym na dzień 21 lipca 2011 (...) S.A. z siedzibą w L. przesłał ww. przedsiębiorcy kolejny projekt umowy. W projekcie tym koszt przyłączenia został określony na kwotę 145 986 812 PLN zgodnie z kalkulacją stanowiącą załącznik nr 2 projektu umowy (umowa nr (...), k. 125 – 13 akt adm.).

W toku prowadzonych negocjacji strony nie doszły do porozumienia w zakresie kosztów przyłączenia (fakt bezsporny).

W związku z powyższym pismem datowanym na dzień 30 czerwca 2011 roku, (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. skierowała do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wnioski w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego zawarcia umowy przyłączeniowej do sieci. We wniosku tym (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. oprócz braku porozumienia dotyczącego kosztów przyłączenia pomiędzy stronami wskazała również, że przedstawiony przez (...) S.A. z siedzibą w L. projekt umowy zakłada nierówność stron przejawiającą się w brzmieniu § 6 umowy – zgodnie z § 6 pkt 4 umowy podmiot przyłączany będzie miał prawo obciążyć (...) jedynie rzeczywistymi oraz udokumentowanymi kosztami poniesionymi przez podmiot przyłączony na realizację stacji abonenckiej do dnia wypowiedzenia umowy, gdy zgodnie z § 6 pkt 3 (...) będzie miało prawo obciążyć podmiot przyłączany równowartością faktycznie poniesionych oraz udokumentowanych kosztów na realizację przedmiotowej umowy (wniosek (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. z dnia 30 czerwca 2011 roku, k. 1 – 5 akt adm.).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję będącą przedmiotem niniejszej sprawy.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art.7 ust. 8 i ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U Nr 89 z 2006 r., poz 625 z późn. zm.) warunki przyłączenia są ważne dwa lata od dnia ich doręczenia. W okresie ważności warunki przyłączenia stanowią warunkowe zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. Wydanie przez przedsiębiorstwo energetyczne warunków przyłączenia przesądza o istnieniu warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, gdyż ich brak jest przesłanką odmowy wydania tego dokumentu.

Zobowiązanie to ma charakter warunkowy, co oznacza, że zobowiązanie przedsiębiorstwa energetycznego do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej istnieje, o ile zostaną w czasie ich obowiązywania spełnione określone w wydanym dokumencie warunki.

Wbrew zarzutom powoda, wyniki późniejszych analiz dotyczących opłacalności umowy o przyłączenie nie mają znaczenia, skoro nie wskazuje, że na skutek niezależnych od niego okoliczności nastąpiła istotna zmiana w stosunku do sytuacji istniejącej w dacie wydawania warunków przyłączenia. Warunki przyłączenia mają na celu rozwianie niepewności, co do zawarcia w przyszłości umowy o przyłączenie. Uzyskanie takich warunków oznacza, że podmiot przyłączany zyskuje pewność, że w przypadku, gdy zrealizuje on wyznaczone warunki to zostanie przyłączony do sieci, po uprzednim zawarciu umowy o przyłączenie. Należy podkreślić, że uzyskanie warunków stanowi podstawę dla podmiotu przyłączanego do czynienia nakładów na wykonanie obiektu, z którego funkcjonowaniem związana jest konieczność przyłączenia do sieci.

Podkreślić również należy, że przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii są podmiotami wyspecjalizowanymi, a w związku z tym mającymi możliwość dokonania właściwej oceny warunków technicznych i ekonomicznych. Niewłaściwa ocena tych warunków należy zaś do sfery ryzyka gospodarczego, które ponosi każdy przedsiębiorca.

Podkreślić należy, w oparciu o warunki techniczne przyłączenia podmiot ubiegający się o to przyłączenie podejmuje działania inwestycyjne (np. budowa domu, budowa źródła wytwarzanie energii itp.). Równocześnie zaś podmiot ten nie ma ani wiedzy ani wpływu na plany przedsiębiorstwa energetycznego, w szczególności w zakresie inwestycję w sieć, kalkulacje taryf oraz wybór źródeł i aktywność tego podmiotu w pozyskiwanie środków finansowych na te cele.

Podmiot wydający warunki techniczne w sposób jednostronny formułuje warunki przyłączenia, a zatem ma on możliwość określenie warunków koniecznych rozbudowy sieci itp.

Zdaniem Sądu, powyższe względy przemawiają przeciwko pogładowi, że warunki przyłączenia są wyłącznie dokumentem o charakterze technicznym i nie odnoszą się do kwestii warunków ekonomicznych. Gdyby bowiem tak było i wydawanie warunków technicznych następowałoby w sytuacji braku warunków ekonomicznych, to wystawianie takiego dokumentu nie miałyby żadnego sensu, gdyż nawet spełnienie tych warunków nie gwarantowałyby osiągnięcia celu jakim jest przyłączenie do sieci.

W rozpoznawanej sprawie skoro zatem powód wydał warunki przyłączenia, stwierdzając tym samym, że one istnieją, to nie może się uchylać od zawarcia umowy w sytuacji, gdy warunki przyłączenia zostały zrealizowane przez podmiot ubiegający się o przyłączenie, powołując się na brak warunków ekonomicznych.

Zarzuty naruszenia art. 7 ust. 1, 8, 8i i oraz 9 ustawy Prawo energetyczne należało uznać za bezzasadne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art.11d ust.3 w zw. z art.9c ustawy Prawo energetyczne zważyć należało, że skoro odwołanie nie zawierała wniosków w zakresie zmiany treści zaskarżonej Decyzji oprócz zmiany wysokości szacunkowej opłaty za przyłączenie, to powoływanie się na brak w orzeczonej umowie zapisów regulujących określone kwestie, a nie stanowiących essentialia negotii jest bezprzedmiotowe. Rolą sądu ochrony konkurencji i konsumentów jest rozstrzygnięcie sporu pomiędzy stronami, a zatem przesłanką konieczną jest istnienie przeciwstawnego stanowiska powoda, co do poszczególnych zapisów umowy.

Za ogólnikowy należy uznać zarzut naruszenia art.1 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, a wniosek, że w zaskarżonej Decyzji interes ekonomiczny zainteresowanego przeważa nad interesem ogółu konsumentów jest gołosłowny. Koszty każdej rozbudowy czy modernizacji sieci powoda przenoszone są na odbiorców końcowych za pośrednictwem cen, a zatem to oni ponoszą ekonomiczny ciężar wszelkich działań powoda w tej sferze. Nie oznacza to jednak, że ciężary te nie są równoważone korzyściami. Jedną z takich korzyści może być przyłączenie dodatkowego wytwórcy energii, gdyż zwiększa to bezpieczeństwo energetyczne, a dodatkowo, jeśli energia ta pochodzi z odnawialnych źródeł energii, jest to przyjazne środowisku naturalnemu.

Zważyć również należało, że w istocie, powód zmierza do przerzucenia na zainteresowanego kosztów rozbudowy własnej sieci, co z mocy art.7 ust. 5 ustawy Prawo energetyczne stanowi jego obowiązek publicznoprawny. Finansowanie kosztów realizacji tego obowiązku nie jest subsydiowaniem skrośnym, gdyż stanowią one jeden ze składników kosztów uzasadnionych uwzględnianych przy kalkulacji cen i stawek opłat. Bezpodstawny jest w związku z tym zarzut naruszenia art. 4f ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, a także zarzut naruszenia art.7 ust.8 pkt 3 w zw. z art.23 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.

Bezzasadny jest także zarzut naruszenia art.7 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne. Ustalenie wysokości opłaty może nastąpić zarówno przez podanie konkretnej kwoty jak też poprzez wskazanie podstaw do jej określenia (por. art.536§ 1 k.c., art.628 § 1 k.c.).

Odnosząc się do zarzutów naruszenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przepisów postępowania administracyjnego Sąd uznał je za bezzasadne.

Zgodnie, bowiem z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Celem postępowania nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Sąd antymonopolowy jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowno-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy.

Sąd uznał, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Z tych względów odwołanie należało oddalić wobec braku podstaw do jego uwzględnienia (art.479⁵³ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego i zainteresowanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art.98 k.p.c.)

SSO Bogdan Gierzyński